

✓

PRAVILA
SLOVANSKE ČITALNICE

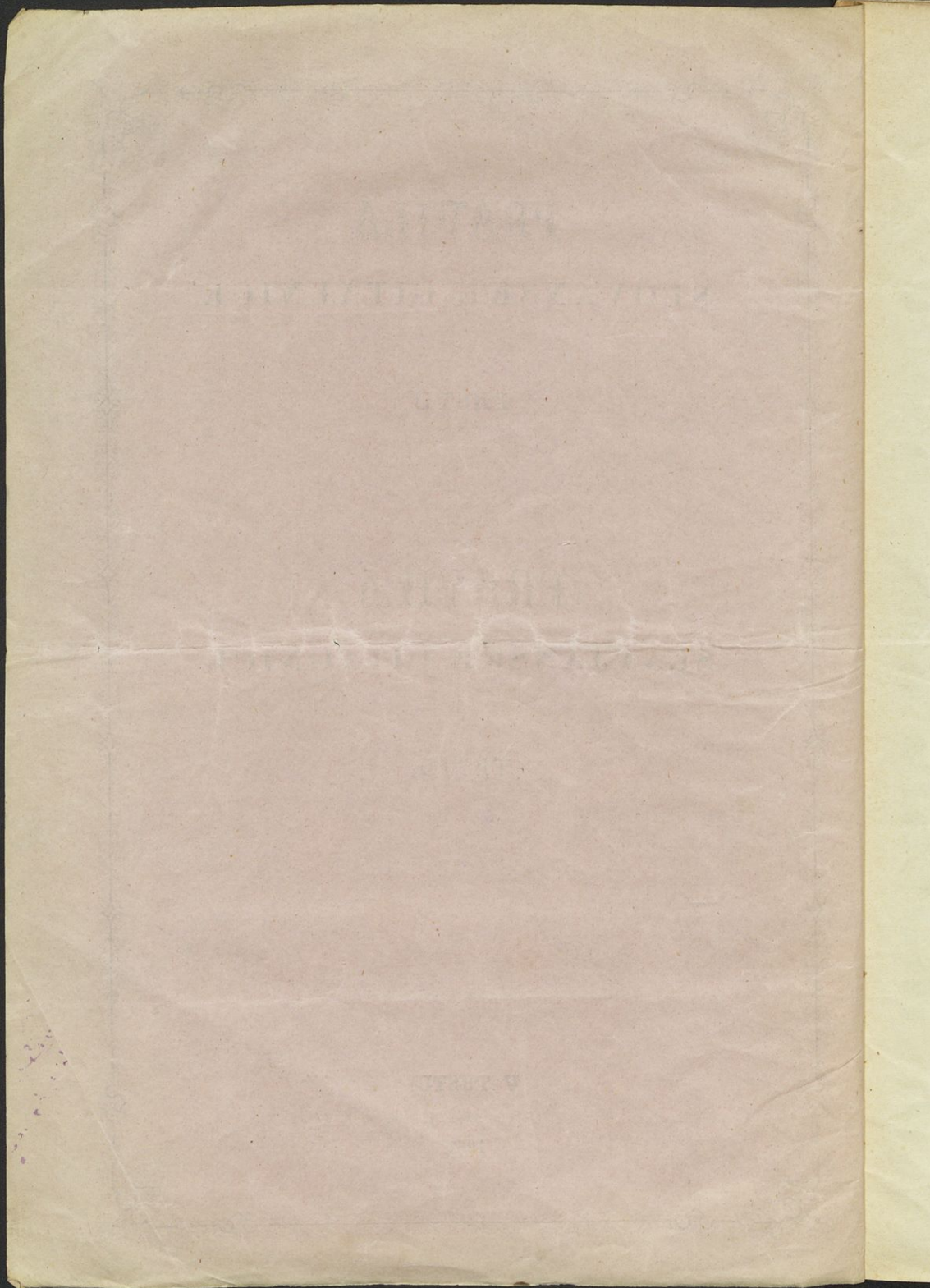
V
TRSTU.

PRAVILA
SLAVJANSKE ČITAONICE

U
TRSTU.

[Redigiral Franc Lovstik]

V TRSTU.
Tiskom Avstr. Lloyd.
1862.

PRAVILA
SLOVANSKE ČITALNICE
 V
TRSTU.

PRAVILA
SLAVJANSKE ČITAONICE
 U
TRSTU.

[Redigiral Franc Levstik]

V TRSTU.

Tiskom Avstr. Lloyd.

1862.

PRÁVILA
SLOVANSKE ČITANICE

TRSTU

PRÁVILA
SLOVANSKE ČITANICE

TRSTU

N 1421 / 1950

V TRSTU

Trstun, 2. prosince 1950

1950

Kakor se vidi iz društvenega zapisnika, imela je čitalnica 29. decembra 1861 in 5. januarja 1862 veliki shod. Izvolil se je nov odbor, in pre naredila so se pravila, ktera edina imajo veljavo od zdaj za naprej, kar jih je viša uradnja potrdila 22. februarja 1862 pod št. 358/P. Vzeta je toraj moč pravilom potrjenim 14. februarja 1861 pod št. 310/P.

§. 1.

Društvo ima ta namén, da skrbi za izobraževanje in razveseljevanje tržaških Slovanov; zato je napravljena čitalnica, v ktero se dobivajo dobri slovanski ter najbolji časopisi drugih jezikov, tako tudi slovanski slovarji in zemljevidi.

Društvo napravlja knjižnico po svojej moči in po radovoljnih darilih v denarji, dobrih knjigah in rokopisih raznih jezikov, če pisanje v sebi nema kaj tacega, kar je proti njegovemu Veličanstvu.

Da se do slovanskega jezika zbudi večje veselje in ljubezen, zato čitalnica napravi, če je mogoče, vsak mesec enkrat besedo in druge veselice. Kadar pa društvo dobi zadosti moči, misli ob svojih stroških izdajati časopis in dobre knjige.

§. 2.

Vsacega, kdor hoče stopiti v društvo, mora kak ud priporočiti odboru, ki to reč presodi.

Kao što se vidi iz društvenoga zapisnika, imala je čitaonica 29. decembra 1861 i 5. januara 1862 veliku skupštinu. Izabran je bio novi odbor i preredjena su bila pravila, koja jedino imaju važnost od sada, od kako jih je viša presuda 22. februara 1862 pod br. 358/P. potvrdila. Oduzeta je dakle sila pravilama potvrđenim 14. februara 1861 pod br. 310/P.

§. 1.

Društvo ima namenu starati se o izobražavanju i uveseljavanju trstanskih Slavjana; toga radi je zavedena čitaonica, koja nabavlja dobre časopise slavonske i najbolje drugih jezika, a takodjer slavonske slovare i zemljovide.

Društvo nabavlja knjižnicu po svojoj mogućnosti i dragovoljnim podarcima u novcu, u dobrima knjigama i rukopisima raznih jezika, ako ti spisi ne budu imali, što bi protiv Njegovoga Veličanstva bilo.

Da se veća oholta i ljubav slavonskome jeziku razbudi, davaće čitaonica, ako bude moguće, svakoga meseca po besedu i druge zabave. Kada pak društvo dovoljno moći pridobije, namerava izdavati o svom trošku časopis i dobre knjige.

§. 2.

Svakoga, što želi stupiti u društvo, ima preporučiti koji od članova odboru, a taj će tu stvar u presudu uzeti.

Pri jemanji novih udov naj se odbor posebno skrbno ravna.

§. 3.

Društvenici se delé v domače in vnanje.

Domači plačujejo na leto po 20 gljd. a. vr. društvenine, za $\frac{1}{2}$ leta naprej.

Javni uredniki, oficirji in duhovni med njimi pa plačujejo samo po 14 gljd. a. vr. društvenine na leto, za $\frac{1}{4}$ leta naprej.

Vnanji udje se delé v dve vrsti, in sicer:

a) v tiste, ki bivaje v tržaškem obližji; méd - nje spádajo tudi pomorski kapitani. Vsi le-ti plačujejo na leto po 8 gljd. a. vr. društvenine, za $\frac{1}{2}$ leta naprej;

b) v daljne ude, ki plačujejo na leto po 6 gljd. a. vr. društvenine, za $\frac{1}{2}$ leta naprej.

Vsacemu udu je na izvoljo dano, ako hoče da pri plačevanju stopi iz nižje v višjo vrsto, in da plača društvenino za vse leto kmalo.

§. 4.

a) Vsak ud ima pravico hoditi v čitalnico, k besedam in veselicam sam ali z rosdovino; tudi sme na dom jemati časopise in knjige;

b) sme pripeljati v čitalnico poštenega ptujca, kteremu je potlej dovoljeno, da en mesec hodi vá-njo brez plačila.

Vsak ptujec, ki je prišel v čitalnico, treba da zapiše svoje ime v knjigo za ptujce; pri veselicah pa ne sme biti, če mu ni odbor posebno privolil. Tržaških znancev, ki

Na primanje novih članova odbor ima posebice paziti.

§. 3.

Družbenici se dele na domače i izvanjske.

Domači plačaju na godinu 20 f. a. vr., za $\frac{1}{2}$ godine napred.

Javni zvaničnici, vojnički činovnici i duhovnici medju njima plačaju samo 14 f. a. vr. revene na godinu, za $\frac{1}{4}$ godine napred.

Izvanjski članovi dele se u dve vrsti, i to:

a) u takove, koji po okolini trstanskoj prebivaju; medju njih spadaju i pomorski kapetani. Svi takovi plačaju na godinu po 8 f. a. vr. revene, za $\frac{1}{2}$ godine napred;

b) u daljne članove, koji plačaju na godinu po 6 f. a. vr. revene, za $\frac{1}{2}$ godine napred.

Svakom se članu na volju ostavlja, ako hoće da stupi pri plaćanju iz nižje vrste u višu, i da celogodišnju revenu položi.

§. 4.

a) Svaki član ima pravo dolaziti u čitaonicu, k besedama i zabavama, bilo sam ili sa svojom porodicom; slobodno mu je takodjer časopise i knjige sobom doma uzimati;

b) slobodno mu je dovoditi u čitaonicu poštenoga stranca, a tome se zatim dopušta mesec dana polaziti čitaonicu bez naplate.

Svaki stranac, koji bude došao u čitaonicu, treba da zapiše svoje ime u knjigu za strance; a pri zabavama biti ne može, ako mu posebice ne dopusti odbor. Trstanske poznanike, koji nisu

niso udje, *ne sme nihče pripeljati v društvo*;

c) sme odboru oznaniti svoje želje v knjigi, ki je nalašč za to pripravljena;

č) smé *svetovati*, da se *prenaredé* pravila ali domači red;

d) smé voliti voditelje in odbornike. Vunanji udje tudi *zastonj* dobé *časopis* in *knjige*, ki jih misli izdajati društvo. (glej §. 1.)

§. 5.

Vsi društvenici se morajo držati *pravil in domačega reda*.

§. 6.

Vsak ud, ki plačuje na leto po 14 gljd. a. vr., mora začéti plačevati v tistem četrtletji, kterega društvo šteje tačas, ko je pristopil; vsi drugi pa morajo začéti plačevati v tistem polletji, kterega društvo šteje tačas, ko so pristopili.

Vsak ud je dolžan za *eno leto* plačati, ko bi tudi *pred letom* popustil društvo.

Kdor hoče odstopiti, mora *3 mesece* pred odstopom *pismeno* oglasiti se pri odboru.

§. 7.

Kdor ne plača *v enem mesecu* po tem, ko je bil *pismeno* dvakrat prijazno opominjan, tak ni več ud.

§. 8.

Za oskrbljevanje društvenih opravkov in društvenega imetka, ter za take naredbe, ki so potrebne, da se doseže društveni namen, volijo udje v velicem zboru 4 voditelje in 14 odbornikov, izmed kterih si odbor

članovi, *ne dopušta se* nikome *dovoditi* u društvo;

c) može odboru obznaniti svoje želje u knjizi, koja je navlaš za to pripravljena;

č) može *savetovati*, da se *prerede* pravila ili domači red;

d) može birati voditelje in odbornike. Izvanji članovi dobivaće *bez naplate* takodjer *časopis* i *knjige*, koje društvo *izdavati* namerava. (vidi §. 1.)

§. 5.

Svima je članovima dužnost držati se *pravila i domačega reda*.

§. 6.

Svaki član, plaćajući na godinu po 14 f. a. vr., ima začéti plaćati revenu one četvrti godine, koju društvo broji, kada je pristupio; a svi ostali imaju začéti plaćati onoga pogodišta, koje društvo broji, kada su pristupili.

Svaki član je dužan platiti za *jednu godinu dana*, ako bi i pre godišnjeg roka izstupio.

Ko odstupiti želi, valja mu se *3 meseca* pre odступа *pismeno* odboru oglasiti.

§. 7.

Ko ne plati kroz *mesec dana* posle *dvakratne pismene* prijateljske opomene, prestaja biti članom.

§. 8.

Rad staranja za društvene poslove, društveni imetak, i za takove naredbe, koje su potrebne, da se dosegne društvena namena, biraju članovi u velikom zboru 4 voditelja i 14 odbornika, izmedju kojih će odbor izabrati slo-

izvoli slovenskega in srbskega tajnika in blagajnika.

§. 9.

V odbor se volijo samo zanesljivi, umni Slovanje.

§. 10.

Odborniki smejo voliti častne ude, ter njihova skrb je, da naredé domači red.

§. 11.

Vsi štirje voditelji imajo po vrsti prvo mesto v odboru, in eden izmed njih tudi v vélicem zboru. Kdor je séji prvosednik, on dokončuje pregovore, kadar je enóliko glasov; on — ali ko bi ne bilo nobenega voditelja — na mestu njega kdo iz odbora s tajnikoma podpisuje vse zapisnike in pisma, ktera imajo v sebi društvene pravice ali dolžnosti do osób kakoršnih koli si bodi.

§. 12.

Ako ni nobenega voditelja v seji, izvoli za tisto sejo odbor izmed sebe prvosednika.

§. 13.

Tajnika skrbita za društvene zapisnike v zborih in sejah, in za vsa druga potrebna pisma in imenike.

§. 14.

Blagajnik daje odgovor za društveni imetek, in mora vsake 3 mesece podajati račun odboru, da ga pregleda.

§. 15.

Voditelji in vsi odborniki se volijo samo za eno leto.

venskoga i srbskoga tajnika i blagajnika.

§. 9.

U odbor se biraju samo pouzdani, umni Slavjani.

§. 10.

Odbornici mogu izabrati počastne članove, i dužnost jim je postaviti domači red.

§. 11.

Sva četiri voditelja imaju po vrsti prvo mesto u odboru, a jedan izmedju njih takodjer u velikom zboru. Ko bude u sednici prvosednikom, dokončava pregovore, kada je podjednako glasova; on — ili ako nijednoga voditelja ne bi bilo — mesto njega kogod iz odbora s tajnicima podpisuje sve zapisnike i pisma, koja imaju u sebi društvena prava ili dužnosti prema osobama kojima god bilo.

§. 12.

Ako nijednog voditelja ne bi u sednici bilo, za takovu će sednicu odbor izmedju sebe izabrati prvosednika.

§. 13.

Tajnici se staraju o društvenim zapisnicima u zborovih i sednicah, i o svakoj drugoj potrebnjoj pisariji i imenicima.

§. 14.

Blagajnik je odgovoran za društveni imetak, i svakoga tromesečija ima račun polagati odboru, da ga progleda.

§. 15.

Voditelji i svi odbornici biraju se samo na jednu godinu.

§. 16.

Vsak mesec enkrat je seja, za potrebo tudi večkrat. Sedeti mora vsaj 8 odbornikov, sicer ne velja, kar so sklenoli.

Menj važne reči smejo opraviti voditelji s tajnikoma; ali to se mora oznaniti v prvi seji.

§. 17.

Odbor jemlje v službo čuvaje, ki morajo znati *slovanski*.

§. 18.

Vsako leto enkrat, in sicer *decembra* meseca, ima čitalnica *veliki shod*; k njemu se pokličejo vsi udje.

§. 19.

V velicem shodu tajnika oznanita vsa opravila, in blagajnik dá vsega léta račun, da ga pregledajo trije odbornici, ktere izbero sami udje.

§. 20.

Ako bi kdo svetoval, da se *pravila preuredé*, ali *domači red popravi*, mora svoje misli 8 dni pred velicim shodom *pismeno* podati odboru; podpisan mora biti on, ki izpremémbe priporoča, in 8 družih udov.

Ko bi pa sklenol tudi sam odbor, da se ima kaj tacega preurediti, mora to 8 dni pred velicim zborom v čitalnici dati na znanje.

§. 21.

Čeznavaden veliki zbor se mora sklicati, če ga želi 12 odbornikov ali pa 40 družih udov.

§. 22.

Voditelje in odbornike voli *veliki zbor*, v kterega mora priti vsak ud *sam*.

§. 16.

Svakog je meseca jedanput sednica, a po potrebi i više puta. Sediti imaju bar 8 odbornika, inače nema važnosti, što bi uglavili.

Manje važne stvari mogu izvršiti voditelji s tajnicima; no to imaju u prvoj sednici obznaniti.

§. 17.

Odbor uzima u službu čuvare, koji moraju znati *slavjanski*.

§. 18.

Svake godine jedanput, i to meseca *decembra* ima čitaonica *veliku skupštinu*, kojoj se priglašaju svi članovi.

§. 19.

U velikoj skupštini obznane oba tajnika sve poslove, a blagajnik preda račun sve godine, da ga pregleda tri neobornika, koje izberu sami članovi.

§. 20.

Ako bi kogod savetovao, da se *pravila prerede* ili *domači red popravi*, valja mu svoje mišljenje 8 dana pre velike skupštine *pismeno* dati odboru; podpisan ima biti onaj, što izmene preporučuje, i drugih 8 članova.

Reši-li sam odbor takovo što da se preredi, treba da to 8 dana pre velike skupštine u čitaonici dá na znanje.

§. 21.

Izvanredni veliki zbor ima se sazivati, ako to žele 12 odbornika ili pak 40 drugih članova.

§. 22.

Voditelje i odbornike bira *veliki zbor*, u koji svaki član ima *sam* doći.

Glasuje se z listi. Vsak ud mora *sam* oddati svoj listek, na katerem je tudi njegovo ime podpisano tako, da se lahko odreže. Volivni list se tudi sme poslati v pismu, ktero je *podpisano* z volilčev roko, in *zapečaten* z njegovim pečatom.

Ko volilci oddadó vsak svoj list, potem začno preštévati glasove *dva odbornika in dva druga uda*.

Za voditelje in za odbornike so izvoljeni tisti udje, ki imajo zaporedoma večino volivnih glasov.

Glasovi, ktere je *dobil* kdo za voditelja, morajo tudi *štet* biti pri volitvi za v odbor.

Ako bi kaka volitev bila *dvomna* zavoljo enólicege števila glasov, mora določiti *srečka*, ktero potegne prvosednik velicega zbora.

Ko so preštéti glasovi, mora prvosednik oznaniti, kdo je izvoljen.

§. 23.

Večina udov pri vélicem zboru pričujočih tako veljá, kakor da bi sklenoli vsi društveniki.

§. 24.

Ko bi društvo néhalo — bodi-si za kar koli hoče — dobí društveno knjižnico tista slovanska knjižnica, naravoslovske zbirke pa tista slovanska muzeja, ktere j hoče tadanji odbor pokloniti.

Glasovanje biće po listama. Svaki član mora predati *sam* svoj listak, na kom ima i njegovo ime podpisano biti tako, da se lako odrezati može. Izborni listak može se takodjer poslati u pismu, koje ima biračevom rukom *podpisano* i njegovim pečatom *zapečaćeno* biti.

Pošto birači oddadu svaki svoj listak, započnu pročitavati glasove *dva odbornika i dva druga člana*.

Voditeljima i odbornicima su izabrani oni članovi, koji imaju naporedo većinu izbornih glasova.

Glasovi, koje bi kogod za voditelja *dobio*, imaju takodjer *pričisljeni* biti pri izboru v odbor.

Ako bi koji izbor *sumnjiv* bio porad jednolikog broja glasova, ima odlučiti *žrebije*, koje će prvosednik velikog zbora vući.

Pošto su glasovi pročitani, prvosednik ima obznaniti, ko je izabran.

§. 23.

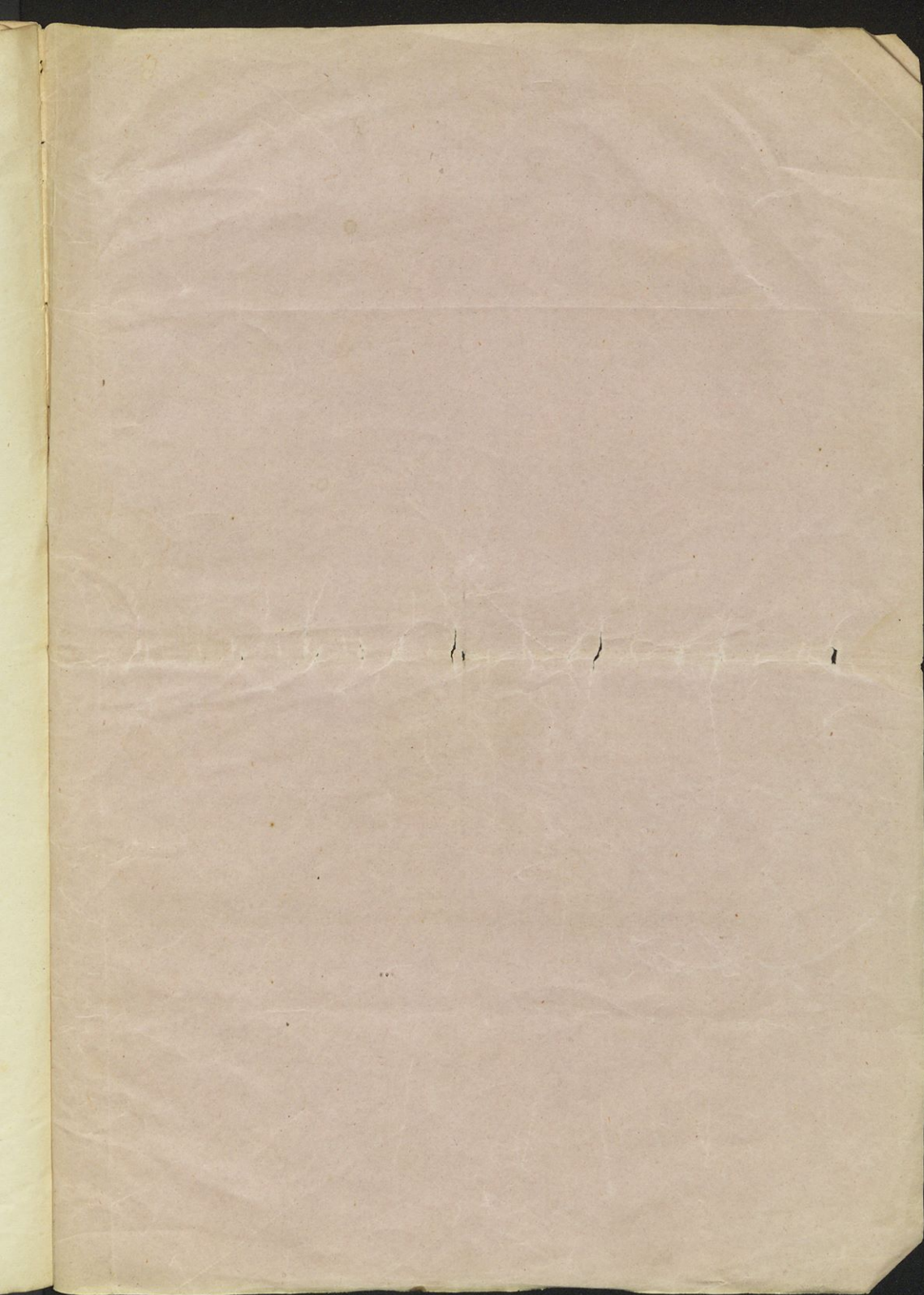
Večina pri velikoj skupštini prisustvujućih članova toliko važi, koliko da bi i svi društvenici uglavili.

§. 24.

Prestalo društvo — bilo kojim mu drago povodom — pripade društvena knjižnica onoj slavjanskoj knjižnici, naravoslovske zbirke pak onom slavjanskom muzeju, kome zaželi tadašnji odbor pokloniti.

793.1 (453.33) (06.013.2)

211
112

11/11/11
 11/11/11
 11/11/11